

Voorzitter: E. Armut (CDA)

Namens de raad: S. Middelhuis (GroenLinks), R. Gierkink (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), J. Bosma (PvdD), M. den Os (Stadspartij 100%), F. Mertens (SP), R. Heiner (VVD), M. Goodijk (S&S), R. van der Heide (CU), J. de Haan (CDA), E. Bernabela (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: K. de Wrede (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Cultuurparticipatie

00:13:56

Voorzitter: Welkom bij deze meningsvormende sessie naar aanleiding van het agenderingsverzoek over cultuurparticipatie door de fracties van D66, Partij van de Arbeid, Partij voor het Noorden en de SP. De indienende partijen horen graag de meningen van de overige fracties over de punten die jullie allemaal in het voorbereidingsmemo hebben kunnen lezen. Zoals u daarin ook heeft kunnen lezen werken we in twee termijnen, waarbij de tweede termijn bedoeld is voor woordvoering en debat. In de eerste termijn kunnen politieke vragen gesteld worden waarop het antwoord behulpzaam kan zijn voor het vervolg. In de eerste termijn kan niet worden geïnterrupteerd. Ik ben scherp op technische vragen. Die heeft u vooraf ambtelijk kunnen stellen. We hebben voor de sessie 60 minuten. Dat betekent drie minuten per fractie. Vooraf zou ik graag even willen inventariseren welke fracties gebruik willen maken van de eerste termijn voor politieke vragen. De Partij van de Arbeid. Dan geef ik de Partij van de Arbeid eerst het woord.

00:15:08

Mevrouw Gierkink (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Ik wil eerst nog even benoemen dat, hoewel sommige vragen in het agenderingsverzoek klinken alsof we vinden dat het niet goed gaat, dat zeker niet altijd het geval is. Wat we ons wel afvragen is het volgende: uit het onderzoek blijkt dat 23 procent van de mensen nooit cultuur beoefent. Dat personage is niet afgenomen ten opzichte van het laatste onderzoek in 2018. Daarom vraag ik me af of het college vindt dat we met het huidige beleid en de aanscherpingen de gestelde doelen op cultuurparticipatie behalen? De tweede vraag die ik heb is: de enquête is door zeer weinig jongeren ingevuld. De vorige keer door twee keer zoveel jongeren en ook nog minderjarige jongeren. Dat is nu helemaal niet het geval. Daarom vraag ik me af hoe jongerenparticipatie toegepast wordt bij het proces van de Cultuurnota en hoe de resultaten van de proeftuin Nieuw Publiek toegepast worden? Bedankt.

00:16:04

Voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de heer Ram van de PVV. Die is nog even bezig. Dan gaan we eerst naar mevrouw Goodijk van Student en Stad.

00:16:14

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Als eerste wil ik me aansluiten bij de vraag van mijn collega van de PvdA over het betrekken van jongeren hierbij. Als tweede vraag aan het college: we hebben het natuurlijk over het aanbod van cultuur hier in Groningen. Mijn vraag is: valt, wat betreft de wethouder, hier ook de nachtcultuur onder en acht het college het aanbod hiervan divers genoeg? Dank u wel.

00:16:40

Voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de heer Heiner van de VVD.

00:16:43

De heer Heiner (VVD): Dank voor het woord, Voorzitter. Aanvullend daarop: wat is cultuur volgens de wethouder? Is dat ook Jannes op het Mega Piraten Festijn bijvoorbeeld? Mijn tweede vraag is: in het onderzoek staat aangegeven dat iedereen lid kan worden van het panel en dat bepaalde groepen oververtegenwoordigd zouden kunnen zijn. Hoe duidt de wethouder dit onderzoek? Denkt de wethouder dat bepaalde groepen bijvoorbeeld oververtegenwoordigd zijn? Het zou zo kunnen zijn dat mensen die geïnteresseerd zijn in cultuur misschien vaker een onderzoek als deze invullen. Dus daar zijn we erg benieuwd naar.

00:17:15

Voorzitter: Dan gaan we voor de beantwoording naar het college, wethouder De Wrede.

00:17:23

Mevrouw De Wrede (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Het onderzoek is natuurlijk gebeurd op een moment vlak na corona. Dat heeft uiteraard de uitkomsten wel vertroebeld. Het is ook niet een echt diepte-onderzoek geweest. Het is een breed onderzoek geweest. De heer Heiner van de VVD brengt al in dat bepaalde partijen hierin oververtegenwoordigd kunnen zijn. Het kan zijn dat je geïnteresseerder bent in cultuur dan je buurman. Daarom ga jij deze enquête wel invullen en een ander niet. Dus dat zijn wel redenen waarom je de uitkomsten niet al te strikt moet interpreteren. Wat is cultuur? Dat is natuurlijk een hele goede vraag. Wat is cultuurparticipatie? Is een boek lezen ook cultuurparticipatie? Is naar Jannes op het plein luisteren cultuurparticipatie? Voor mij in ieder geval wel. Waar dat het gemeentelijk beleid betreft is het natuurlijk zo dat wij ons moeten houden aan de kadernota 'Kunst en cultuur voor iedereen', die uw raad zelf heeft vastgesteld. Dus dat zijn belangrijke kaders voor ons. Valt de nachtcultuur daaronder? Volgens mij wel waar het de popmuziek betreft. Waar dat het uitgaansleven betreft vormt die minder een onderdeel van onze definiëring van cultuur.

00:19:06

Voorzitter: Ik ga u even kort onderbreken voor een vraag van mevrouw Martinez Doubiani van D66.

00:19:11

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Wij hebben dit agenderingsverzoek ingediend om het hierover te hebben. Nou slaat de wethouder het onderwerp van de Cultuurnota aan en ook over de kaders. Nou vraag ik mij af of de wethouder vindt dat de uitvoering van de Cultuurnota voldoende is of dat het misschien iets meer mag?

00:19:32

Voorzitter: De wethouder.

00:19:32

Mevrouw De Wrede (wethouder): De uitvoering van de Cultuurnota: we zijn bezig om een nieuwe Cultuurnota te schrijven. Dat project loopt intern al een beetje en dat gaat in het najaar echt van start. Over de uitvoering van de oude Cultuurnota: er is

gevraagd naar een evaluatie van het cultuurbeleid van de gemeente. Dat is heel erg ingewikkeld, omdat wat er in de afgelopen jaren is gebeurd zo is beïnvloed door corona. Je kunt daar heel moeilijk conclusies uit trekken.

00:20:17

Voorzitter: Was dat uw volledige beantwoording?

00:20:19

Mevrouw De Wrede (wethouder): Nee.

00:20:19

Voorzitter: Gaat u verder.

00:20:20

Mevrouw De Wrede (wethouder): Ik had inderdaad nog een vraag: wat doen we met de resultaten die zijn voortgekomen uit de proeftuin van Nieuw Publiek? Daar is een publicatie uit voortgekomen die heet 'Luisteren'. Dat zegt eigenlijk al het een en ander over wat er uit die proeftuin is gehaald qua informatie. Namelijk dat de manier waarop de culturele instellingen hun publiek proberen te verleiden om te komen wel erg top-down is. De communicatie moet meer worden afgestemd met het gedifferentieerde publiek. Dat niet alleen, maar ook dat er een andere omgeving moet worden gecreëerd waarin die cultuur zich afspeelt. Voor veel jongeren geldt bijvoorbeeld dat ze zich minder thuis voelen in een omgeving die van oudsher vaak is ingericht op de wereld van klassieke muziek. Daar gaan dan dus vaak juist veel oudere mensen naartoe. Die boodschap is goed binnengekomen in de noordelijke wereld van cultuur. Er is een conferentie gewijd aan dit onderwerp. Een van de zaken waarbij wij dit meenemen is het vormen van de inloop-ateliers, ook wel de open studio's genoemd. Daarbij kijken we naar de plekken in de gemeente waar jongeren graag zijn en dat we daar cultuur gaan organiseren. Dus dat is een van de zaken die we naar aanleiding van dit onderzoek zijn gaan doen.

00:22:25

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu over naar de tweede termijn. Kan ik daarvoor eerst de indienende partijen het woord geven? Ik denk dat we dan beginnen met de Partij van de Arbeid.

00:22:39

Mevrouw Gierkink (PvdA): Bedankt, Voorzitter. Als ik denk aan cultuurparticipatie dan denk ik aan De Wijk De Wereld die echt nieuwe groepen in de samenleving aan cultuur weet te binden. Of aan de cultuurcoaches die een hele hoop mooi werk verzetten en cultuur echt in de wijken naar de mensen brengen. De cultuurcoaches waren een van de redenen dat ik deze sessie graag met jullie wilde houden, omdat ze echt meer ondersteuning nodig hebben. Wat blijkt? Dat is pas bekend geworden. Er komen extra uren voor de cultuurcoaches en financiële ruimte voor de aanstelling van een cultuurcoach in Hoogkerk. Daarvoor mijn complimenten naar het college. Een ander deel van cultuurparticipatie is het cultuuronderwijs. Hoe vroeger je begint, hoe beter. Zeker voor kinderen die vanuit huis minder cultuur meekrijgen is het een belangrijke manier om er toch mee in aanraking te komen.

00:23:26

Mevrouw Gierkink (PvdA): De cultuursector en de organisatie Kunst en Cultuur leveren hierin een grote inspanning, maar het aanbod lijkt versnipperd. Er zit een

enorm gat tussen de kwaliteit op het primair- en voortgezet onderwijs. Daarom zouden wij willen zien dat de gemeente beter in kaart brengt hoe het cultuuronderwijs en cultuurparticipatie in samenhang zijn en hoe de inspanningen van de sector versterkt kunnen worden. Bijvoorbeeld naar het voorbeeld van het Kunstgebouw in Zuid-Holland. Daarnaast heeft Kunst en Cultuur de opdracht gekregen in de vorige Cultuurnota om vooral inzet te plegen op scholen waar nog weinig cultuuronderwijs wordt gegeven. Er zijn echter erg weinig middelen beschikbaar. Wij zouden dus willen vragen of we voor de komende Cultuurnota kunnen kijken hoe we dit beter kunnen versterken?

00:24:16

Voorzitter: U heeft daarover een vraag van de heer Heiner.

00:24:20

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Kinderen kunnen steeds minder goed lezen en rekenen. Als u de keuze moet maken tussen cultuur of rekenen, lezen, schrijven, waar kiest u dan voor?

00:24:31

Mevrouw Gierkink (PvdA): Ik denk dat dit een valse tegenstelling is. Ik zie niet waarom we daartussen zouden moeten kiezen. Ik denk dat het belangrijk is dat we kinderen een zo breed mogelijke ontwikkeling meegeven. Daar zijn zowel lezen en schrijven als culturele educatie een onderdeel van. Dus het lijkt me goed dat we met zijn allen op al die gebieden goed inzetten. Dan ga ik verder met mijn woordvoering. Het laatste punt wat nog uitgevoerd werd door het college naar aanleiding van dit onderzoek is een marketingcampagne. Ik denk dat het heel goed is om op een andere manier het aanbod aan het publiek te laten zien. Waar wij ons toch zorgen om maken is dat een heel groot deel van het publiek zich niet herkent in het aanbod. Ze voelen zich niet aangesproken, waardoor een andere manier van marketing niet per se meer mensen naar de cultuur toebrengt. Als we een passend aanbod willen dan moeten we veel meer toe naar een culturele democratie. Daarbij kunnen onze inwoners meepraten over wat het aanbod is en wat cultuur eigenlijk is, waarbij uitgegaan wordt van de leefwereld van de mensen. We hopen dus dat dit veel meer meegenomen kan worden in de volgende Cultuurnota. Zoveel mogelijk van onze inwoners zullen zich dan niet alleen aangesproken voelen door de marketing, maar ook echt door het aanbod zelf. Ze kunnen zich daarin dan herkennen en erover mee besluiten. Dank u wel.

00:25:45

Voorzitter: Dank en mooi binnen de tijd. Dan gaan we nu naar D66.

00:25:49

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Kunst en cultuur staan aan de basis van onze samenleving. Het verbindt, emotioneert en inspireert, maar het is ook belangrijk voor onze gezondheid en algehele welbevinden. Dat blijkt uit onderzoeken van de Wereldorganisatie die zijn uitgevoerd. Het draagt ook bij aan onze aantrekkelijke leefomgeving. Het is hiervoor al genoemd: we mogen trots zijn op onze cultuursector wat ze in korte tijd, desondanks corona en de stijgende kosten, hebben weten te bereiken voor onze gemeente en de inwoners. Daarbij mogen we ook trots zijn op de Cultuurnota. Dan nog over de uitvoering van de nota: wat ons betreft kan dat en zou dat beter kunnen. Voorzitter, van onze inwoners krijgen wij

een 6,9 voor onze cultuurvoorzieningen. Hoewel dit een voldoende is betekent dit ook dat er ruimte is voor verbetering. Wat ons betreft is het de taak van de gemeente om haar culturele voorzieningen netjes op orde te hebben. Zowel voor de grote- als kleinere culturele voorzieningen.

00:26:47

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Heiner van de VVD.

00:26:50

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. In het voorjaarsdebat ging het over de dienstverlening van de gemeente. Daar scoort de gemeente ook een zeven op. Toen zeiden het college en de rest dat het best prima was. Nu hoor ik bij cultuur dat een 6,9 ondermaats is en dat er waarschijnlijk veel meer geld heen moet, want anders krijgen we dat niet omhoog. Wat is voor u wel een goed cijfer? Als u moet kiezen tussen de gemeentelijke dienstverlening en cultuur, wat brengt u dan het eerst omhoog?

00:27:13

Voorzitter: D66.

00:27:14

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dit is een hele leuke vraag die u stelt. Ik zeg niet dat het niet goed genoeg is. Ik zeg dat er ruimte voor verbetering is. Misschien is er voor de dienstverlening ook ruimte voor verbetering. Volgens mij hoef ik daar op dit moment met deze tegenstelling geen keuze binnen te maken. Misschien is dit iets voor een later moment.

00:27:35

Voorzitter: Een vervolgvraag van de heer Heiner.

00:27:37

De heer Heiner (VVD) : Dank, Voorzitter. Voorzitter, is D66 dan pas tevreden als het een tien is? Want bij een tien is er geen ruimte meer voor verbetering.

00:27:46

Voorzitter: D66 voor de beantwoording en gaat u daarnaar verder met uw betoog.

00:27:50

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Het zou toch mooi zijn als wij een tien krijgen van onze inwoners voor cultuur, maar misschien als we dan ook even investeren op de dienstverlening. Dus dat zou ook mooi zijn. Ik ga nu verder met mijn woordvoering. Even kijken, waar was ik? Het college mag wat meer doen wat betreft ondersteuning van de kleine culturele voorzieningen. Ik geef u twee voorbeelden. Afgelopen zomer sloot bijvoorbeeld de culturele ondernemer Le Petite Théâtre haar deuren en dat is ontzettend jammer. Dit is een casus waar het college wellicht bij uitstek een rol had kunnen spelen om dit stukje cultuur te behouden. Nu is het pand leeg en dit is gewoon doodzonde. Dan wil ik nog even door naar dat de gemeente niet zonder haar culturele ondernemers kan. We constateren dat de gemeente de samenwerking met kleine spelers en culturele ondernemers te weinig opzoekt en steunt. Ditzelfde geldt voor de middelen, zoals in de collegebrief staat op de beantwoording van onze vragen. De middelen voor het verdiepen in een publiek, dus marketing en verder onderzoek, zijn er niet altijd voor deze kleine culturele voorzieningen. De vraag is:

hoe gaat het college dit ondersteunen? Naar ons weten gebeurt het te weinig. Wat ons betreft mag het college wat meer een gewaagde zet zetten voor kleine instellingen en culturele ondernemers. Of blijven we netjes binnen de lijntjes kleuren tot de volgende culturele voorziening verdwijnt? Dank u wel, Voorzitter.

00:29:16

Voorzitter: Dank. Er is nog een vraag van de Partij voor de Dieren aan D66.

00:29:24

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u wel, Voorzitter. Het is heel zonde dat het Le Petite Théâtre inmiddels is gesloten. Het is wel een horecaonderneming. Ik snap dat het verband houdt met wat we hier vandaag bespreken, maar is D66 het met me eens dat het strikt gezien bij horeca hoort?

00:29:44

Voorzitter: D66.

00:29:45

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Wij vinden eigenlijk dat het valt onder een culturele ondernemer, omdat zij ruimte en laagdrempelige podia bieden voor nieuw talent. Ik denk dat daar misschien wat meer naar gekeken mag worden. Wellicht kan het mee worden genomen in de gesprekken voor de nieuwe Cultuurnota hoe we daarnaar kunnen kijken, zodat minder van die hele kleine podia, die laagdrempelig en toegankelijk zijn, niet verdwijnen.

00:30:13

Voorzitter: Dan gaan we nu naar de Partij voor het Noorden.

00:30:17

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt. Cultuurparticipatie is voor veel mensen nog een te hoge drempel. Ook bij culturele evenementen in wijken komen vaak dezelfde mensen. Weinig nieuwe bezoekers worden aangetrokken. De prijs zou geen probleem moeten zijn, aangezien het dan gratis of low budget is. Cultuur is over het algemeen duur. Voor een museumbezoek ben je al gauw € 15 kwijt en voor het Groninger Museum op dit moment zelfs € 25 per persoon. Dan weet je nog niet waar precies waar je voor betaald hebt. Er zijn wel allerlei kortingen, maar die zijn niet altijd even makkelijk te vinden. Dan is het culturaanbod nog te weinig. Zo kun je maar een keer per jaar met Stadjespas naar het Groninger Museum of je moet gebruik willen maken van de korting op de museumkaart

00:31:04

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer De Haan van het CDA.

00:31:07

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, op zich snap ik wel de zorg omtrent de betaalbaarheid van cultuur. Cultuur is natuurlijk, zoals het college al antwoordde in de schriftelijke vragen, niet gratis. Als je een kaartje koop voor FC Groningen voor € 25 dan weet je tegenwoordig ook niet meer waarvoor je betaalt. Mijn vraag is: ziet de Partij voor het Noorden niet dat er met alle maatregelen - zoals een Volwassenenfonds, de Stadjespas, et cetera - er wel gepoogd wordt om mensen die het minder breed hebben te helpen om cultuur te bezoeken? Is dat dan niet afdoende voor de Partij voor het Noorden?

00:31:40

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dat noemde ik ook, maar ze zijn niet altijd even makkelijk te vinden. Dat is dan toch jammer. Ik vind eigenlijk dat je meer dan een keer per jaar naar het museum zou moeten kunnen gaan, ook al zou je het niet kunnen betalen. Ik vind dat het niet makkelijk genoeg en te weinig te vinden is.

00:32:02

Voorzitter: U heeft ook nog een vraag van mevrouw Gierkink van de Partij van de Arbeid.

00:32:06

Mevrouw Gierkink (PvdA): Bedankt, Voorzitter. Ik vroeg me in aanvulling op de vraag van de heer De Haan af wat de Partij voor het Noorden voor zou stellen om dit te verbeteren?

00:32:16

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Mooi dat u daarover begint, want ik heb wel wat ideeën. Er was natuurlijk afgelopen weekend de Museumnacht. Ik ga verder met mijn betoog. Even kijken hoor, waar was ik gebleven? De Museumnacht is dan beter. Voor zeven museums betaalde je € 10, maar de tijd was wel een beetje tekort. In de stad Münster, bij onze burens, was dit evenement gratis en gecombineerd met allerlei galerieën. Je had een langer tijdbestek en dat maakte het bezoek een stuk aantrekkelijker. Waarom zouden we ook in Groningen dit niet organiseren? Galerieën zijn tenslotte locaties waar kunstenaars uit de regio kunnen exposeren voordat ze in het museum kunnen exposeren, als dat al ooit gebeurt. Galerieën zijn bovendien gratis toegankelijk. De meeste dan, want Pictura kost bijvoorbeeld helaas € 2,50. Dus een combinatie of een aparte galerieën-dag zou prima kunnen. Veel mensen weten dit niet en komen hierdoor nooit in een galerie. Ze weten we niet dat een galerie gratis is.

00:33:21

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Zo zijn er veel meer gelegenheden om gratis kunst en cultuur mee te maken. Dat wordt steeds minder en is niet algemeen bekend. In het verleden kon je gratis in bibliotheken exposeren. Dat is niet meer zo sinds het Forum is gaan heten. Daarnaast zijn er wel buurthuizen. Dat regelde VRIJDAG, dus via de cultuurcoaches, maar die laten het de buurt zelf doen en dan verschilt het per buurt. Dan is het maar afwachten wat ermee gebeurt. Er zijn dus te weinig plekken waar kunst te beleven en te zien valt en voor een gratis of voordelig tarief. Terwijl dit wel zou bijdragen aan de culturele participatie en de ontwikkeling van kinderen en volwassenen. De gemeente kan hierin een duidelijke rol gaan spelen. Kortom, de Partij voor het Noorden is het eens met de gestelde vragen dat er te weinig of te veel onbekend is over de cultuur. Kleine instellingen zouden gesubsidieerd moeten worden. Het aanbod van cultuur is ook niet altijd even passend voor de doelgroepen. Dat was het.

00:34:30

Voorzitter: Dank. Welke van de overige fracties zou ik dan het woord kunnen geven? Sorry, nog niet. We zijn nog bij de indienende fracties, excuus. De SP.

00:34:40

Mevrouw Mertens (SP): Dank u wel, geen probleem. Wat de SP betreft is de

mogelijkheid van kunst en cultuur iets wat het leven verrijkt. Een voorwaarde daarvoor - dat is iets wat we altijd gezegd hebben - is dat zoveel mogelijk mensen hieraan deel moeten nemen. De resultaten van het onderzoek laten zien dat cultuur nog niet voor iedereen is. Een kwart van de ondervraagden in het onderzoek vindt cultuur te duur. Mensen weten niet waar ze cultuur kunnen vinden en voelen zich niet aangesproken tot het aanbod. Daarom vinden we als SP dat er nog meer aandacht moet komen voor toegankelijkheid van kunst en cultuur. Voor mensen die het niet kunnen betalen, maar ook voor mensen die de fysieke afstand tot het centrum niet kunnen halen. Bovendien vinden wij dat er nog meer aandacht moet komen voor de kleine initiatieven op wijk- en buurtniveau. Daar kunnen mensen zelf makkelijk in deelnemen, zodat cultuur iets van ons allen wordt. Zoals eerder gezegd is De Wijk De Wereld een perfect voorbeeld. Op die manier kunnen we nog breder kijken wat cultuur voor mensen is en niet alleen maar de klassieke voorbeelden, zoals muzikles. Voor kleine instellingen is deze vorm van participatie vaak onhaalbaar, maar wel erg belangrijk. Ik denk dat we hier als gemeente een grote rol kunnen spelen om deze nieuwe makers te faciliteren. Voor de rest denk ik dat we al deze opmerkingen - volgens mij zijn er veel zinnige dingen gezegd - mee kunnen nemen naar de Cultuurnota zodat we daar nog meer nadruk op kunnen leggen.

00:36:05

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Martinez Doubiani.

00:36:07

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een vraag aan de SP. De cultuur-infrastructuur die wij hebben kent natuurlijk grote schakels, maar er zijn daaromheen ook kleinere schakels. Je hebt daarnaast ook nog de schakels die je culturele ondernemers noemt. Vindt u dat deze kleinere schakels, de culturele ondernemers, te weinig worden ondersteund? Bent u dat met mij eens en dat het misschien wat meer mag of dat er meer kennisdeling mag plaatsvinden?

00:36:36

Mevrouw Mertens (SP): Ik ga ervan uit dat je zowel de kleine schakels als de ondernemers nu als een ding ziet. Ik denk zeker dat we die ook wel meer kunnen ondersteunen. Natuurlijk hebben ze ook een verantwoordelijkheid om hier zelf een grote bijdrage in te leveren, omdat ze een commercieel doel hebben. Ik denk ook dat we deze infrastructuur nog kunnen verbeteren, zodat we meer makers hierin kunnen betrekken.

00:36:59

Voorzitter: Dan zijn we nu wel bij de overige fracties beland. Wie kan ik het woord geven? GroenLinks.

00:37:07

Mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Kunst is niet alleen maar meemaken, maar ook beoefenen waar we het vandaag over hebben. Wanneer men cultuur beoefent kan men nieuwe talenten ontwikkelen wat bijdraagt aan het geluk en zelfvertrouwen. Dat is wat we natuurlijk willen voor elke inwoner. GroenLinks hecht veel waarde aan de diversiteit en toegankelijkheid van zowel cultuurbezoek als beoefening. Zo vinden we het mooi om te zien dat er een breed scala aan culturele activiteiten in Groningen is. Daarnaast dat er ook veel energie wordt gestopt in het toegankelijk maken van cultuur. Denk aan de verschillende initiatieven voor inwoners

met een kleine portemonnee, zoals de Stadspas. Maar ook, zoals genoemd, de cultuurcoaches en De Wijk De Wereld om de doelgroepen die minder makkelijk te bereiken zijn wel te bereiken. Dit soort initiatieven willen wij vooral blijven aanmoedigen. Om de bruisende culturele stad te blijven die we zijn - dat hoop ik alleen maar meer bruisend te maken - moeten we vooral denken aan balans.

00:38:06

Mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Balans om naast de grote evenementen kleine evenementen voor de specifieke doelgroepen te hebben om voor ieder wat wils te hebben in onze gemeente. Daarop aansluitend de balans tussen de grote aantrekkers van bezoekers die de cultuurparticipatie erg stimuleren, maar ook aandacht geven aan de kleine makers en initiatieven die toegespitst zijn op de specifiekere doelgroepen en zij die wat moeilijker te bereiken zijn. Daarnaast ook balans tussen de steun in de rug die de gemeente biedt aan makers en het cultureel ondernemerschap dat onze cultuursector zo rijk en eigenaardig maakt. De balans tussen de specifieke talentontwikkeling die we stimuleren, maar ook het breed beoefenen en kennismaken in de amateurkunst. Zo zijn we als Groningen al een heel eind op weg. We moeten met elkaar zeker blijven kijken en in gesprek met de inwoners hoe het alleen maar beter kan. Kunst en cultuur is van iedereen in onze stad. Dank u wel.

00:39:07

Voorzitter: Dank. Dan gaan we naar het CDA.

00:39:12

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, dank u wel, Voorzitter, ik moet toch zeggen dat mijn fractie wel wat zoekende is naar precies het doel en de samenhang van deze sessie. Ik heb net de indienende fracties gehoord. Eigenlijk hoor ik veel verschillende punten die allemaal met cultuur te maken hebben. Dat is allemaal waardevol, maar het is wel veel. Het zijn veel verschillende punten, waarbij de indieners nog regelmatig met elkaar in debat zijn. Dat maakt dat ik de samenhang van deze sessie iets lastig vind. Zeker ook als we kijken naar het onderzoek wat toch eigenlijk de reden is dat we het vandaag over cultuurparticipatie hebben. Mijn fractie is echt voorzichtig met de conclusies - de heer Heiner noemde het net al in zijn vragen - die we kunnen trekken uit het onderzoek. Het is maar de vraag, zoals de wethouder ook zei, of het een correcte weergave geeft van de werkelijkheid.

00:40:03

De heer De Haan (CDA): Natuurlijk zijn er bepaalde trends en lessen uit te trekken. Het kan ook zo zijn dat Groningers die geïnteresseerd zijn in cultuur eerder geneigd zijn deze open enquête in te vullen. Als we dan kijken naar de schriftelijke vragen, die D66 volgens mij gesteld heeft, dan kunnen we in ons in grote lijnen aansluiten bij het college. Als CDA zijn we trots op ons rijke en diverse aanbod. Dit hebben we als raad volgens de Cultuurnota vastgesteld. Verdere discussie over dit aanbod past, wat ons betreft, in een later stadium richting de nieuwe Cultuurnota in 2025. Al hebben we net gehoord dat hierin de beginnende stappen gezet worden. Natuurlijk herkennen wij ook sommige kritieken uit het onderzoek. Bijvoorbeeld rondom de centrering van culturele activiteiten in de Groningse binnenstad. Het CDA is hier altijd kritisch om geweest.

00:40:50

De heer De Haan (CDA): Bijvoorbeeld rondom de discussie over de nieuwbouw van VRIJDAG. Ik had opgeschreven 'daar horen we de indieners dan weer niet over', maar toen kwam gelukkig de SP die dat punt nog even maakte. Als we tenslotte kijken naar de betaalbaarheid van cultuur, dan is dat iets om altijd goed in het oog te houden. Gelukkig gebeurt dit in Groningen door middel van het Volwassenenfonds, de Cultuurhopper, Quiet - een prachtige organisatie waar we een tijdje geleden op bezoek zijn geweest - en de Stadjerspas. Natuurlijk zit er altijd een dilemma in die betaalbaarheid, maar het kan gewoon niet gratis - zoals ik net ook noemde - zoals een bezoek aan Donar of FC Groningen. Kortom Voorzitter, ik vind het een wat lastige sessie met veel over cultuur. Wat mij betreft missen hierin een beetje de concrete punten. Dank u wel.

00:41:37

Voorzitter: Wie kan ik dan het woord geven? De ChristenUnie.

00:41:39

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dank u wel voor het woord. Ik kan mij grotendeels aansluiten bij het CDA. Ook wij vonden het een beetje lastig waar het nou precies over moest gaan vanmiddag. Ook omdat in de vragen die in het agenderingsverzoek stonden een beetje negatiever beeld naar voren kwam, waar wij onze fractie niet helemaal in herkennen naar aanleiding van het onderzoek. Het lijkt toch best redelijk positief over het culturaanbod in Groningen en daar zijn we absoluut blij mee. Al helemaal als we kijken dat we uit een corona-periode komen. Daarnaast vallen uit het onderzoek moeilijk concrete conclusies te trekken wat er dan precies aangepast moet worden. Ik ga ervan uit dat we daaraan gaan werken met het oog op de nieuwe Cultuurnota die eraan zit te komen. Verder zijn wij in principe heel blij met alle dingen die er gebeuren vanuit de gemeente aan cultuurparticipatie. We hebben het al eerder genoemd, maar hieronder valt bijvoorbeeld het Volwassenenfonds. Dit is een mooi voorbeeld waarin we ons best doen als gemeente om iedereen deel te laten nemen aan cultuur.

00:42:45

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Daarbij zorgen wij voor de toegankelijkheid als het gaat om de betaalbaarheid daarvan. Al dit soort initiatieven helpen daarbij. Daarnaast is het ook mooi om te zien dat veel culturele organisaties zelf meedenken van: hoe kunnen we het betaalbaar maken voor alle inwoners van onze gemeente? Daarin zoeken ze ook de samenwerking met de Stadjerspas en Quiet. Dus daar zijn we eigenlijk ontzettend blij mee. Daarnaast zijn er initiatieven waarbij de cultuur fysiek dichterbij de inwoner komt te staan. Ook daar zien wij verbetering. De stappen die daarin zijn gezet vinden wij mooi om te zien. Tot slot, naar aanleiding van de vragen zijn wij heel benieuwd naar concrete ideeën en de betaalbaarheid daarvan. Die heb ik van de indienende partijen nog niet veel gehoord. Als we uiteindelijk veel willen doen aan toegankelijkheid of meer dingen gratis maken, dan moet er extra geld naartoe. Die ideeën moeten komen en dat zullen we dan zien bij de begroting. Daar zijn wij heel erg benieuwd naar. Tot slot over de toegankelijkheid en de cultuurparticipatie nog een...

00:44:00

Voorzitter: Voordat u daaraan begint heeft u een vraag van D66.

00:44:04

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik zat net even te luisteren en u benoemde ook de Stadjspas. Uit het onderzoek blijkt dat de Stadjspas niet voldoende aanbod biedt. Ik vraag me af wat u daarvan vindt?

00:44:14

Voorzitter: De ChristenUnie.

00:44:15

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dat zag ik inderdaad ook. Wij zijn blij met het aanbod wat er nu is. Natuurlijk is er altijd ruimte voor verbetering en hopen we dat meer culturele initiatieven aansluiting gaan zoeken bij de Stadjspas. Er staat ook in de Cultuurnota dat de gemeente eraan wil werken om de samenwerking met de culturele initiatieven en de Stadjspas te zoeken. Als we uitgaan van de huidige Cultuurnota, dan ga ik ervan uit dat daar nog meer verbetering in komt.

00:44:49

Voorzitter: Er is nog een vraag van mevrouw Bernabela en daarna mag u naar uw afronding.

00:44:53

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Over de Stadjspas: het was altijd zo dat als je als instelling daar zelf aan mee wilde doen en je was niet zo gefinancierd door de gemeente, dan moet je dat zelf... Dan kun je wel zeggen: "Ik bied korting op een cursus", maar dan... Die krijg je dan wel want die zit er wel in, maar bij korting op bijvoorbeeld een entreekaartje ergens voor moet je zelf die korting financieren. Ook als je als zelfstandig kunstenaar zelf cursussen aanbiedt. Dan kun je wel zeggen: "Ik doe het voor de Stadjspas goedkoper", maar dan ben je zelf verantwoordelijk voor die kortingen. Terwijl als je normaal € 30 zou vragen en je vraagt nu € 15 ...

00:45:33

Voorzitter: Uw punt is duidelijk.

00:45:36

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dank u wel voor de vraag. Wat veel organisaties bijvoorbeeld doen is dat mensen met een wat groter budget daaraan bijdragen, zodat andere mensen korting kunnen krijgen. Dus voor die organisaties is altijd wel een manier te zoeken. Nogmaals, ook in beantwoording op de vorige vraag: natuurlijk is er ruimte voor verbetering. Ik denk dat de gemeente die met beide handen moet aangrijpen. Dan nu de afronding. Nog even een klein praktisch punt. Naar aanleiding van de vragen die gesteld werden zat ik zelf even te kijken naar het cultuuraanbod en vooral naar dingen die gratis zijn. Daar zag ik online niet echt concreet een lijstje van. Wellicht is het nog een suggestie om op visitgroningen.nl een lijstje te maken met activiteiten die gratis zijn. Bewoners met een klein budget kunnen daar dan in ieder geval tussen kijken wat ze dan wel kunnen doen als ze iets met cultuur willen en ze hebben daar geen geld voor. Dat was hem.

00:46:33

Voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de fractie van Student en Stad.

00:46:36

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Allereerst ben ik het een beetje eens met de fracties van de ChristenUnie en het CDA dat er wat

onduidelijkheid is over het doel van de sessie en volgens mij ook onderling bij de indienende partijen. Los daarvan is het natuurlijk zo dat Groningen hier een belangrijke regiofunctie vervult als cultuurstad. Daar zijn wij als fractie ontzettend trots op. Kunst en cultuur, waaronder voor ons ook de nachtcultuur, zijn nu eenmaal van belang voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente. De indienende fracties willen het graag hebben over het aanbod en de participatie. Ik lees dat ruim 80 procent vindt dat Groningen een ruim cultureel aanbod heeft en dat het culturele aanbod in de gemeente Groningen scoort met een 7.4. Persoonlijk vind ik dat best een hele goeie waardering. Zo slecht doen we het volgens mij nog niet, maar het is zeker goed om de ambitie te hebben dit te verbeteren. Je moet dan wel realistisch blijven. Redenen die mensen noemen om misschien niet meer culturele activiteiten te ondernemen zijn tijd, geld en misschien onwetendheid. Aan tijd kunnen wij natuurlijk sowieso als gemeente weinig veranderen, want die tikt gewoon door.

00:47:48

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Aan de prijs kunnen we deels wat doen en volgens mij doen we dat ook al best wel veel. Er zijn meerdere regelingen, zoals mijn collega van het CDA al noemde. Aan de andere kant is het ook logisch dat je uiteindelijk wel een prijskaartje betaalt voor cultuur. De onwetendheid over wat er nou eigenlijk allemaal te doen is hier in onze gemeente is iets waar we zeker mee bezig kunnen en volgens mij ook al mee bezig zijn. Ik hoorde in ieder geval geluiden over een nieuwe communicatiecampagne. We kennen allemaal de initiatieven waar culturele instellingen zelf het initiatief nemen om de wijk in te gaan in plaats van alleen in hun eigen locatie te blijven. Dus kortom, er wordt al best veel gedaan om de toegankelijkheid en participatie van cultuur te vergroten. Desondanks blijft het natuurlijk wel belangrijk om er meer oog voor te hebben. Mijn fractie denkt dat het kan helpen als culturele plekken, zoals bijvoorbeeld het Forum, ook een goedkoop kopje koffie zouden aanbieden.

00:48:48

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Hier hebben we al een keer eerder over gesproken met de wethouder. Hier komt de wethouder als het goed is nog een keer op terug. Waar onze fractie betreft nog te weinig bij wordt stilgestaan is het aanbod van de nachtcultuur hier in Groningen. Daarin is een groot gebrek aan diversiteit. Ik vroeg het net al even kort aan de wethouder en die gaf aan: "Als we het hebben over het cultuurbeleid valt popmuziek hier wel onder, maar dingen erbuiten niet echt." Ik denk dat hier misschien een denkfout zou kunnen zitten. Hebben wij hier genoeg plekken voor bijvoorbeeld jazz, r&b, dance of misschien hardstyle? Ik denk dat het aanbod niet altijd aansluit op alle doelgroepen en al helemaal niet op alle leeftijdscategorieën. Dit is wat ons betreft een gemiste kans. Juist als we zeggen dat we jonge mensen meer willen betrekken bij ons cultuurbeleid is het belangrijk om verder te kijken dan alleen musea en bibliotheken. Mijn fractie wenst dat iedere Groninger zich hier thuis voelt en ook in het nachtleven. Tot zover.

00:49:56

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de VVD.

00:49:59

De heer Heiner (VVD): Dank voor het woord, Voorzitter. Voorzitter, de indieners van dit agenderingsverzoek beginnen met de volgende zin: 'cultuur staat aan de basis

van onze samenleving en verbetert de leefkwaliteit van wijken en dorpen.' Wat de VVD betreft is onze basis mensen die hard werken. Wat echt de kwaliteit van het leven in wijken en dorpen verbeterd is als mensen zich veilig op straat voelen. Voorzitter laten we eerlijk zijn, cultuur is wat ons betreft geen eerste levensbehoefte. De indieners van het agenderingsverzoek stellen ons ook een aantal vragen. Wij willen als reactie daarop aan de indieners vragen: wat gaan die wensen wel niet allemaal kosten en wie gaat dat betalen?

00:50:34

Voorzitter: De Partij voor het Noorden heeft daar een vraag over.

00:50:38

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Het is misschien niet direct de eerste levensbehoefte, maar het is eigenlijk wel waarom je hier op aarde bent als je het over cultuur hebt. Ook maakt cultuur in een wijk vaak een wijk wel weer veiliger. Dat wordt heel vaak gezegd. Ik wil niet zeggen dat een kunstenaar daar per se wat aan moet doen. Als een kunstenaar op sommige onguere plekken een atelier heeft dan is het een stuk minder onguur. Dan zijn er tenminste mensen aanwezig. Ook onguere steegjes zie we...

00:51:06

Voorzitter: Ik wil u vragen om tot een vraag te komen?

00:51:11

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ben u het niet met mij eens dat cultuur het juist veiliger kan maken?

00:51:17

Voorzitter: De heer Heiner.

00:51:19

De heer Heiner (VVD): De VVD denkt dat blauw op straat het veel veiliger maakt en dat cultuur daar echt misschien een druppel op een groeiende plaat is. Je kunt er natuurlijk ook een woning bouwen waar iemand is. Dan is er ook iemand aanwezig.

00:51:31

Voorzitter: Dat roept vragen op van D66 en daarna van het CDA. Graag de vragen kort houden.

00:51:37

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Dit triggert mij om een vraag en een opmerking te maken. Ik begin eerst met de vraag: hoe kijkt de VVD naar de impact van cultuur op het economische- en vestigingsklimaat van een gebied? Ten tweede een opmerking, want u maakte een opmerking over blauw op straat: volgens mij is uit meerdere onderzoeken gebleken dat cultuur inderdaad kan helpen bij de aanpak van jeugdcriminaliteit of andere soorten van criminaliteit.

00:52:08

Voorzitter: De heer Heiner.

00:52:10

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik denk dat als mensen wat te doen hebben dat sowieso al helpt. Dat kan ook sporten zijn. Dat verschilt natuurlijk voor iedereen.

Wij zijn ook niet tegen cultuur. Wij vinden namelijk dat cultuur stof tot nadenken geeft. Cultuur draagt bij aan het woon- en vestigingsklimaat. Natuurlijk draagt het daar allemaal aan bij, maar dan is wel de vraag: wie gaat dat allemaal betalen? Als je bijvoorbeeld naar het Forum kijkt, dan wordt er maar op heel weinig verdiepingen geld verdiend. Daar vinden wij als VVD wat van. Dan ga ik verder.

00:52:36

Voorzitter: We gaan eerst nog naar de vragen van het CDA en graag de vragen kort houden.

00:52:41

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, het is een leuke act die de heer Heiner hier houdt. Ik dacht ik pak even het verkiezingsprogramma van de VVD Groningen erbij, want ik was wel benieuwd. 'Stof tot nadenken' zag ik daar inderdaad staan. Daar staat ook: 'cultuur is een belangrijke pijler van onze samenleving en draagt in grote mate bij aan een goed woon- en vestigingsklimaat'. Ik hoor de heer Heiner hier toch hele andere dingen zeggen. Hoe rijmt de heer Heiner dat?

00:53:00

Voorzitter: De heer Heiner.

00:53:01

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Volgens mij heb ik exact die zin 'cultuur draagt bij aan woon- en vestigingsklimaat' drie zinnen geleden gezegd. Dus dat is precies wat ik zeg.

00:53:10

Voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

00:53:11

De heer Heiner (VVD): Uit het onderzoek blijkt dat er gemiddeld een 6,9 gegeven wordt voor de mate waarin respondenten tevreden zijn met de voorzieningen. Een 6,9 is wat ons betreft een prima cijfer. Daarnaast, zoals Student en Stad al aangaf, een 7,4 voor de tevredenheid op cultureel aanbod. Met alle respect voor D66 en de andere indieners is dit echt ruim voldoende. Laten we er nou voor zorgen dat we hetzelfde cijfer halen voor het borgniveau. Dat is iets waar Groningen zich namelijk wel echt zorgen over moet maken. Over de veiligheid op straat of om te zorgen dat de gemeentelijke lasten verlaagd worden. Dat er geen reclamebelasting ingevoerd wordt en zo kan ik nog wel een half uurtje doorgaan, maar laat ik dat maar niet doen.

00:53:52

Voorzitter: U heeft eerst een vraag van D66.

00:53:55

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Voorzitter, ik heb heel kort een vraag: wat voor cijfer vindt de VVD dat die zou geven aan de ondersteuning die wordt geboden aan culturele ondernemers? Want dat zijn ook ondernemers, maar die zetten zich in voor cultuur.

00:54:16

De heer Heiner (VVD): Volgens mij moet je voor dat cijfer bij die ondernemers zelf zijn. Ik kan niet voor die ondernemers invullen welke cijfer zij geven. Ik heb daar geen onderzoek naar gedaan. Daar zul je echt bij hen te rade moeten gaan. Zoals ik

net ook al zei zijn wij natuurlijk niet tegen cultuur. Cultuur is verbindend, geeft stof tot nadenken en - nog een keertje - draagt bij aan het woon- en vestigingsklimaat. Cultuur kan zichzelf namelijk ook deels terugbetalen via banen in het bedrijfsleven en geeft een positieve impuls aan onze gemeente. Wat ons betreft is de voorwaarde wel dat culturele instellingen eigen inkomsten genereren naast de subsidies. Om op dit moment extra geld naar cultuur te laten gaan is wat de VVD betreft zeer onverstandig en niet nodig, want we halen namelijk al een 6,9 en 7,4. Dank u wel.

00:55:02

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie kan ik dan het woord geven? Partij voor de Dieren.

00:55:08

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. De toegankelijkheid van cultuur wordt met een mooi woord culturele democratie genoemd. Natuurlijk vinden wij het belangrijk dat die culturele democratie zo groot mogelijk is. Er is al veel gezegd door andere fracties, dus ik hou het kort. Ook voor het CDA. Wat ons betreft kan helpen om die culturele democratie zo groot mogelijk te krijgen is dat er goed gespreid wordt met cultureel aanbod en dat er wordt geïnvesteerd in bibliotheken. We geloven dat dit zich uitbetaalt. Denk aan preventie, gezondheid, onderwijs, maar ook het functioneren van de democratie als geheel. We zijn blij met het Forum waar goedkope koffie mogelijk is en waar mensen samenkomen. VRIJDAG in de buurt, initiatieven als De Wijk De Wereld, het Volwassenenfonds, de mooie poppodia en evenementen.

00:56:01

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Ik ga kort even de vragen van de indieners bij langs. Zijn de fracties van mening dat het aanbod niet voldoende of passend is? Nee, ik ben trots op het culturele aanbod in Groningen. Respondenten geven het, zoals Student en Stad al zei, een 7.4 en 82 procent geeft aan te vinden dat Groningen een ruim cultureel aanbod heeft. Zijn de fracties het eens dat cultuurparticipatie en toegankelijkheid van culturele voorzieningen niet goed scoort en hier meer aandacht aan dient te worden besteed? Bijna iedereen die het onderzoek heeft ingevuld bezoekt minstens enkele keren per jaar een van de genoemde activiteiten in het onderzoek. Niet iedereen hoeft elke maand kunst te bezoeken om tevreden te zijn met het culturele aanbod. We hebben in de omgeving van de gemeente en in de gemeente zelf ook hele mooie natuur die minstens zo goed werkt voor de mentale gezondheid bijvoorbeeld. Die wordt ook heel veel bezocht wordt.

00:56:56

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Wat je ook in het onderzoek terug zag is dat tijd nog altijd de grootste drempel is die mensen ervaren om iets te bezoeken. Dus ik denk dat het goed is om dat in het achterhoofd te houden. Dat mensen blijkbaar zoveel werken en we zo in een cultuur zijn beland waarin we geen tijd meer hebben om cultuur te bezoeken. Dat zou juist de stof tot nadenken zijn. Zijn de fracties het eens dat de gemeente meer kan doen als we oneindige financiële middelen zouden hebben? Ja, maar we doen al ontzettend veel. Noorderzon was geweldig en dat was gratis. Met instellingen als het resort en Sign zijn we blij. Het resort staat op verschillende plekken in de gemeente in de binnenstad. Sign is gratis en wisselt veel

met exposities. Dus ik denk dat het aanbod heel goed is en voor mijn part is het ruim een negen. Ik zie een vraag.

00:57:53

Voorzitter: Inderdaad, een vraag van de Partij voor het Noorden.

00:57:56

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): U zegt dat Noorderzon gratis is. Dat was het nou niet echt bepaald. Je kon er gratis rondlopen, maar ik kon daar niet gratis een container bezoeken of gratis een voorstelling bezoeken. Dus het is niet gratis.

00:58:08

Voorzitter: De Partij voor de Dieren.

00:58:11

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Naar het festival Noorderzon gaan is gratis en daar ben ik eigenlijk heel trots op. Dat zie je echt niet bij veel festivals dat je zo naar binnen kunt lopen. Er waren gratis bandjes en er waren wel degelijk gratis voorstellingen. Het is echt een stuk toegankelijker dan menig ander festival. Dus eigenlijk ben ik daar alleen maar heel trots op.

00:58:30

Voorzitter: Dank u wel. U was volgens mij ook klaar met uw woordvoering. Dan gaan we naar de volgende fractie. Kan ik de Stadspartij het woord geven?

00:58:41

De heer Den Os (Stadspartij 100% Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Als ik te fanatiek word dan kap je me maar af, want cultuur is zo een beetje het enige wat ik doe in mijn leven. Ik sta 's ochtends op met cultuur en als ik hier wegga loop ik naar de schouwburg en mag ik lekker optreden de rest van de week. Dan het beleid, want ik mis dingen in Groningen. Er zijn veel goede initiatieven en veel dingen worden goed gedaan, maar als ik door de stad loop denk ik: waarom staat er niet gewoon lekker een schilder ergens op de hoek? Waarom is dat er niet? Waar zijn de straatmuzikanten? Ik zie het allemaal niet meer. Ik zag het vroeger wel. Wat hebben we gedaan? Ik word er zelfs een beetje zenuwachtig van merk ik. De broedplaatsen die ik wil hebben en als we dat willen stimuleren hoeft het volgens mij allemaal niet de hoofdprijs te kosten. Die worden ook steeds minder. Het aanbod wordt minder en daar maken we ons als partij wel een beetje zorgen om. Ik zou zo graag willen zien dat die hele cultuur weer meer gaat bloeien. Het gebeurt wel. Het Noord Nederlands Orkest is een fantastisch orkest, maar daar komen ook niet heel veel mensen. Hoe kunnen we de mensen uit de buitenwijken ook daar krijgen? Als mensen muzikles willen hebben lees ik dat ze een vergoeding kunnen krijgen van € 400.

00:59:46

Voorzitter: U heeft een vraag van de VVD.

00:59:48

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Misschien vinden mensen het Noord Nederlands Orkest niet leuk. Er zijn mensen die dat wel leuk vinden en mensen die dat niet leuk vinden. Moeten we dan iedereen daar maar met veel geweld heen drukken? Of mensen die het leuk vinden om naar Jan Smit te gaan, laten we

daarheen gaan en mensen die graag naar het Noord Nederlands Orkest willen laten we daarheen gaan?

01:00:05

Voorzitter: De Stadspartij.

01:00:07

De heer Den Os (Stadspartij 100% Groningen): Dat ben ik zeker met je eens. Het is ook niet zo dat we dat moedwillig doen. Als er geen mensen meer komen kunnen we altijd andere conclusies trekken. Dat snap ik. Als mensen naar Jannes willen gaan vind ik dat prima. Daar heb ik geen enkele moeite mee. Het is wel zo dat die toegankelijkheid gewoon... Daar maak ik me ook wel zorgen om. Voor muzieklessen krijg je € 400 vergoeding, maar die kosten zijn zo hoog dat veel mensen daar niet heen kunnen. Ik denk juist dat we dat nou met zijn allen toegankelijker moeten maken. Misschien moeten we daar geld insteken, want dan gaan we ook veel meer mensen verbinden. Ook met de buitenwijken. Ik zie in de theaterstukken waar ik met kinderen werk hoe dat verbindt met elkaar, hoe die kinderen daarvan genieten en hoe dat ook hun leesonderwijs bevordert. Dus dat mag voor mij ook. Dat is echt goed voor die kinderen.

01:00:55

De heer Den Os (Stadspartij 100% Groningen): Wij als partij zien echt wel goede dingen, maar we maken ons ook een beetje zorgen over hoe dat gaat. Ik krijg van cultuurmakers berichtjes waarin ze zeggen: "Het is wel een beetje lastig om in Groningen cultuur te maken." Ik zou heel graag willen zien en wij als partij ook, dat het wat makkelijker en toegankelijker wordt. Op conservatoria wordt niet gedoceed hoe je cultureel ondernemer wordt. Je wordt opgeleid tot een muzikant en je werkt je helemaal de ziekte. Hoe je een bedrijf moet runnen werd mij niet verteld. Dat heb ik ook nagevraagd bij de kunstenaars van Minerva. Die krijgen geen les in dat ondernemerschap. Daar kunnen we ook met zijn allen naar kijken. Dit weekend trek ik met de voorstelling mensen van buiten. Die komen hier geld uitgeven. Ik snap dat je zegt dat cultuur geen eerste levensbehoefte is, want je wilt eerst - als VVD - geld verdienen, maar wij trekken daarmee ook veel geld. Dus daarom vinden wij als partij dat het wel belangrijk is en dat we het echt laagdrempeliger maken. Hier kan ik heel lang over doorgaan. Ik ga nu stoppen.

01:01:51

Voorzitter: Dat is nog mooi binnen de tijd. U heeft nog wel een vraag van mevrouw Bernabela.

01:01:58

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt voor uw prachtige betoog. Daar kan ik me helemaal in vinden. Denkt u dat de verlengde schooldag misschien zou kunnen helpen om nog meer cultuuronderwijs te geven? Misschien dat er nog wat suggesties zijn, maar eerst maar de verlengde schooldag.

01:02:13

Voorzitter: De Stadspartij.

01:02:18

De heer Den Os (Stadspartij 100% Groningen): Ja, het kan ook helpen als we dat daar aanbieden. Ik denk alleen dat we moeten oppassen met het niet te veel

beklinken. Ik krijg te horen dat te veel geld al echt beklonken is en dat het lastig is voor nieuwe partijen om geld te krijgen. De Kunstraad doet fantastisch werk, hoor. Ik bedoel, het bestaat allemaal wel een beetje. We moeten het toegankelijker maken, zodat mensen het weten te vinden. Ik hoor net en dat wist ik niet, dat er iets nieuws komt om te communiceren. Dan denk ik: ik hoop dat zulke dingen aanslaan. Een project als De Wijk De Wereld is lastig om op te zetten, maar als het begint te draaien verbind je wel mensen. Dat is echt heel belangrijk. Van mij mogen we er echt veel meer op inzetten, veel meer!

01:02:56

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we volgens mij naar de laatste fractie en dat is de PVV.

01:03:04

De heer Ram (PVV): Voorzitter, ik zit eigenlijk met één vraag. Dat sluit een beetje aan bij het verhaal van de VVD, maar ook gedeeltelijk bij de Stadspartij. Cultuur kan onze samenleving verrijken. Daarnaast kost het geld. Wat voor mij niet inzichtelijk is en daar is vroeger wel onderzoek naar gedaan: wat brengt cultuur Groningen nou economisch op? Wat is de verdien capaciteit voor Groningen van elke investering die we doen? Als dat helemaal mank loopt, dan zou je zeggen dat daar niet veel geld bij hoeft. Als je meer geld bijlegt en er komen veel meer bezoekers naar Groningen en die geven geld uit, dan kun je dat rechtvaardigen. Kan de wethouder ons erin meenemen of dat ook berekend wordt? Wat brengt dat nou op?

01:04:00

Voorzitter: U heeft een vraag van de Partij van de Arbeid.

01:04:03

Mevrouw Gierkink (PvdA): Begrijp ik hier goed dat de PVV zegt dat de enige reden om meer te investeren in cultuur is als het meer oplevert?

01:04:11

Voorzitter: De PVV.

01:04:14

De heer Ram (PVV): Nee, dat zeggen wij niet. Er zijn veel goede dingen in de Cultuurnota. Dingen zoals Het Verhaal van Groningen. Daar zijn we hartstikke voorstander van. Het behoud van een goed orkest vinden wij van culturele meerwaarde. Ook de cultuurhistorische dingen die in Groningen zijn moet je goed bewaren. Daar zijn we hartstikke groot voorstander van. Er moet wel een afweging zijn van: wat brengt elke euro die je meer betaalt Groningen op? Dat is denk ik een reële vraag. Wat voor rendement halen wij er als Groningen nou uit? Ik vind het prima als we meer investeren in kunstenaars als het meer mensen naar Groningen trekt en er economische groei uit voortkomt. Dat is een reële vraag en dat zie ik helemaal niet. Het woordje 'verdienmodel' staat helemaal niet eens in deze participatienota's. Ik ben er wat verbaasd over dat die hele afweging van rendementen niet wordt gemaakt.

01:05:21

Voorzitter: Dank. Dan gaan we nog naar een korte reactie van het college voordat we afsluiten.

01:05:30

Mevrouw De Wrede (wethouder): Voorzitter, ik wil met alle liefde een reactie geven, maar of ik op deze input een korte reactie kan geven? Ik ben bang dat dat een beetje moeilijk wordt. Ik zal het proberen. We zijn een marketingcampagne begonnen na corona. Daar is al even aan gerefereerd. Die richt zich met name op jongeren om hen te attenderen op het feit dat ze naar het theater kunnen gaan. Dus om ze te prikkelen en ze nieuwsgierig te maken. Verder hebben we de website visitgroningen.nl. Dat klinkt niet heel erg cultuur-achtig, maar als je dat soort termen invoert kom je wel bij die website. Op die website kun je ook de term gratis invoeren en dan kom je bij dingen die gratis zijn. Dus ze zijn er wel. De heer De Haan heeft net eigenlijk al een groot deel van mijn potentiële beantwoording gedaan. Natuurlijk proberen we op veel verschillende manieren cultuur toegankelijk te maken door de prijs naar beneden te krijgen. Met andere woorden, door de dingen goedkoper te maken.

01:06:43

Mevrouw De Wrede (wethouder): We brengen cultuur ook fysiek naar de wijken. Daarin heeft zich de afgelopen tien jaar echt wel een ontwikkeling voorgedaan. Het Groninger Museum haalt mensen uit de wijken en brengt ze naar het museum toe. Ze gaat ook met een bus de wijken in. Afgelopen zaterdag was het kinderfestival in Haren en daar stond bijvoorbeeld ook het Groninger Museum om kinderen op een hele speelse manier in contact te brengen met kunst en cultuur. Verder hebben we natuurlijk op dit moment de tentoonstelling - je kunt het geen tentoonstelling noemen - of straatkunst in de Oosterparkwijk. Daar zijn enorme grote schilderijen gemaakt door kunstenaars en die zijn gewoon uiteraard gratis toegankelijk. Het is een groot succes. Mensen zijn er trots op en het doet ze wat. We proberen nu te kijken om het verder over de stad te verspreiden waar inwoners daarom vragen.

01:07:54

Mevrouw De Wrede (wethouder): De kleinere instellingen kunnen altijd een beroep doen op de Kunstraad. Verder begeleiden we vanuit de gemeente kunstenaars en artiesten heel erg bij het ondernemerschap via bijvoorbeeld LAB Groningen. U heeft gelijk en dan heb ik het tegen de heer Den Os van de Stadspartij met zijn prachtige vlammeende betoog: een kunstenaar leert niet automatisch ondernemen en dat is wel wat die in deze maatschappij nodig heeft. Wij proberen daarin wel degelijk te begeleiden. Qua toegankelijkheid van cultuur is er verder inderdaad de verlengde schooldag in de noordelijke wijken waar kinderen in contact komen met cultuur. Dit waren wat algemene dingen. Dan ga ik nog even langs bij wat ik had genoteerd naar aanleiding van het debat wat plaatsvond en de opmerkingen die daar zijn gemaakt.

01:08:57

Mevrouw De Wrede (wethouder): Mevrouw Gierkink van de Partij van de Arbeid zei onder andere: "Is het niet een idee om cultuureducatie beter in te bedden in de nieuwe Cultuurnota?" Dat vind ik best een interessant idee en dat kunnen we zeker meenemen. Dan het mooie begrip 'culturele democratie'. Dat is een van de dingen die naar voren kwam bij de proeftuin waar ik al aan refereerde. Als je nu bijvoorbeeld kijkt naar het Forum, dan zie je dat daar een soort jongerenpanel is dat zelf exposities en films kan programmeren. Dat is denk ik wel een vorm van culturele democratie waar we naartoe moeten en die wij ook heel graag verder willen brengen. Mevrouw Martinez Doubiani zei: "We krijgen maar een 6,9." Daar kun je over

twijfelen natuurlijk. Het is wel voldoende. Ik was er zelf vroeger ook niet heel erg trots op. Het cijfer is wel voor alle kunst en cultuur in de gemeente. Niet alleen dat wat wij subsidiëren.

01:10:18

Mevrouw De Wrede (wethouder): Wat we doen voor culturele instellingen zijn natuurlijk ook zaken die gedeeltelijk vastliggen in de Cultuurnota. Volgens mij is er al een heleboel gezegd. Om nog even in te gaan op de woorden van de heer Heiner dat cultuur geen eerste levensbehoefte is: cultuur is voor enorm veel dingen goed. De uitwerking van cultuur is niet zomaar een, twee, drie om te batterijen in dat wat het economisch opbrengt. Dat is overigens al vrij veel. Het is door onderzoeken aangetoond dat bedrijven graag naar een stad toe willen met veel culturele instellingen, want daar trekken mensen naartoe die het personeelsbestand vormen voor die bedrijven. Het is goed voor de huizenprijzen en dat soort zaken, hotelovernachtingen en restaurants. Op allerlei manieren is cultuur goed voor de economie. Daar bestaan wel wat harde cijfers over. Die heb ik heb een tijdje geleden nog gehoord, maar ik kan ze zo even niet reproduceren. In ieder geval kunt u dat wel vinden.

01:11:33

Voorzitter: Ik wil u vragen om tot een afronding te komen?

01:11:34

Mevrouw De Wrede (wethouder): Ik zal tot een afronding komen. Cultuur is ook op een hele andere manier heel erg belangrijk. Daarom is het goed om in deze tijd, waarin we toch vaker nuts-gericht denken, het wel over het belang van cultuur - dat moeilijk te vatten is - te praten. Als je bijvoorbeeld kijkt naar wat het voor kinderen doet op school, dan leert cultuur om je te verzoenen met jezelf, om jezelf te leren kennen, om de wereld beter te begrijpen en om andere mensen beter te begrijpen. Het is echt aangetoond dat cultuur een preventieve werking heeft op het voorkomen van criminaliteit, maar ook op het voorkomen van psychologische ziektebeelden en dergelijke. Dus dat belang van cultuur, hoe moeilijk het ook is om keihard vast te pakken, is buitengewoon groot. Ik geloof dat ik het hier maar bij moet laten.

01:12:32

Voorzitter: Graag, want dan kunnen we nog heel kort twee vragen beantwoorden van Student en Stad en D66. Anders houden we het zo niet meer binnen de tijd. Dan gaan we eerst naar D66.

01:12:41

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik kan mij in het belang dat de Voorzitter zonet heeft benoemd van cultuur goed vinden. Ik had daarbij nog een vraag gesteld over de ondersteuning van de culturele ondernemers. In de antwoorden die ik kreeg op de schriftelijke vragen - vraag vijf - wordt gezegd dat vele kleine instellingen niet de middelen hebben om zelf uitgebreid onderzoek te doen naar hun doelgroepen. Ik vraag me af in hoeverre het college bereid is om dat mee te nemen naar de Cultuurnota of daarmee aan de slag gaat?

01:13:15

Voorzitter: Is het handig als we ook eerst de vraag van Student en Stad ophalen? Student en Stad.

01:13:23

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Een korte vraag: als we het hebben over de nieuwe Cultuurnota - mijn vraag aan het college - wordt daarin dan ook de nachtcultuur meegenomen in een bredere zin dan alleen popmuziek? Dank u wel.

01:13:33

Voorzitter: De wethouder.

01:13:38

Mevrouw De Wrede (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Over de nachtcultuur wordt u binnenkort geïnformeerd middels de uitwerking van de moties. De kleine... Wat was nou precies uw vraag, mevrouw Martinez Doubiani? Of Voorzitter, zou u nog een keer aan mevrouw Martinez Doubiani willen vragen wat haar vraag nu precies was?

01:14:00

Voorzitter: Zou u heel kort uw vraag kunnen herhalen, mevrouw Martinez Doubiani?

01:14:03

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Voorzitter, mijn vraag was of het college het mee gaat nemen wat zij gaat doen qua ondersteuning bij culturele ondernemers die heel klein zijn en net pas beginnen?

01:14:16

Voorzitter: De wethouder.

01:14:17

Mevrouw De Wrede (wethouder): Die worden sowieso ondersteund via LAP Groningen. Die worden ook ondersteund door onze organisatie via trainingen die we na corona... Training is misschien niet helemaal het goede woord. In ieder geval helpen we met zaken als ICT. Volgens mij heeft u daar informatie over gekregen in een soort brief over het post-coronapakket. Wij helpen kleine instellingen ook via gegevens over het publiek die de grote instellingen verzamelen, zodat ze beter weten op welk publiek ze kunnen mikken. Er zijn er nog meer. Wat had ik nu net in mijn hoofd? Nu ben ik het even kwijt. Wij nemen in ieder geval zeker de kleine instellingen mee en proberen hun positie op alle manieren te verbeteren. Ook via de grote instellingen.

01:15:19

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we kijken of er fracties zijn die tijdens de raad van 4 oktober een motie vreemd willen indienen. Misschien de Partij van de Arbeid en misschien D66. Dat horen we dan nog. De VVD? Zou u het kunnen toelichten?

01:15:39

De heer Heiner (VVD): Wat gaan die moties dan ongeveer inhouden? Ik heb verder uit het debat niet gehoord of er een motie is of een doel. Dan hadden we het daar misschien over kunnen hebben.

01:15:48

Voorzitter: De Partij van de Arbeid.

01:15:50

Mevrouw Gierkink (PvdA): Ik overweeg misschien over cultuuronderwijs, maar ik kijk heel even of ik dat nu doe of pas later.

01:16:00

Voorzitter: D66, zou u dat al kort kunnen toelichten?

01:16:04

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Wij overwegen een motie omtrent cultuurondersteuning van kleinere ondernemers, maar dat is nog iets wat in de fractie verder besproken moet worden. Anders dan nemen we dat mee naar de Cultuurnota. Dat kan ook.

01:16:20

Voorzitter: Dat horen we dan nog. Dan wil ik u allen danken voor uw inbreng en wens ik u nog een fijne avond.